

משרד הבריאות – האגף לגריאטריה

נהלי בתי חולים גריאטריים

תחום מקצועי: סיעוד

עמוד 1

מתוך 2

מספר נספחים 0

שם הנוהל: שמירה על היגיינה אישית של המטופל ולבוש	פרק: ניהול הטיפול הסיעודי
מס' נוהל: 2.3.10	תאריך אישור: 01/07/2007
עודכן בתאריך: 01/11/2019	מהדורה: 2

בכל מקום בו נכתב המסמך בלשון זכר או נקבה, הכוונה היא גם למיגדר השני

[עבור/י לדף פתיחה ראשי](#) [עבור/י ל"תוס' נהלי רחב](#)

חזור ל"תוס' נהלי סיעוד

1 רקע:

שמירה על היגיינת הגוף הנה אחת מפעולות החיים הבסיסיות של האדם.

אוכלוסיית הקשישים הסיעודיים המאושפזת בבתי חולים גריאטריים מאופיינת בכך שרבים מהם סובלים מקשיים וירידה בכושר התפקודי. לכן, יש אצלם פגיעה ביכולת לספק את צרכיהם האישיים. עבודתה של האחיות בבית חולים גריאטרי כרוכה במילוי צרכים הכוללים רחצה והלבשה של הקשישים שאינם יכולים לבצע זאת בכוחות עצמם תוך שמירה על כבודם, פרטיותם, רצונותיהם ואיכות חייהם.

2 מטרת הנוהל:

- 2.1 להנחות את הצוות המטפל בקשישים לשמירה על היגיינה אישית של המטופל במהלך האשפוז בבית חולים גריאטרי.
- 2.2 להנחות את הצוות המטפל בביצוע פעילויות היומיום (BADL) כמו רחצה והלבשה ושילובם כחלק מתוכנית הטיפול הסיעודית הכוללנית.

3 הגדרת מושגים:

- 3.1 **היגיינה** - תורת הבריאות, עקרונות וכללים לשמירה על הניקיון כדי לשמור על בריאות האדם והציבור.

4 סמכות ואחריות:

- 4.1 האחיות לביצוע רחצת המטופל ושמירה על ניקיונו ולבושו, חלה על האחיות האחראית במחלקה.
- 4.2 לאחות האחראית מוסמכת להורות לצוות הסיעודי ובכלל זה לכוחות העזר, לבצע פעולות רחצת המטופל ושמירה על ניקיונו ולבושו. האחיות אחראיות למתן הדרכה ולביצוע פיקוח מתאימים.

5 עקרונות:

- 5.1 לפני ביצוע פעולות רחצת המטופל ושמירה על ניקיונו ולבושו יינתן למטופל הסבר על ההתערבות הטיפולית וקבלת הסכמתו לביצועה.
- 5.2 טיפול בהיגיינה של המטופל יתבצע תוך שמירה על זכויות המטופל (שמירת כבודו, פרטיותו, צנעת הפרט ובטחונו הפיזי והנפשי).
- 5.3 הטיפול יתבצע בהתייחס להרגלים של המטופל לגבי מועדי הרחצה ופירטי הלבוש המועדפים עליו.
- 5.4 בהתאם ליכולות ולמוגבלויות של המטופל, תאפשר לו האחיות לבצע פעולות של שמירה על היגיינה בעצמו, כדי לשמר את יכולותיו.

6 התהליך - השיטה:

שמירה על היגיינה אישית של המטופל ולבושו תעשה בהתאם [למכתב אגף לגריאטריה במשרד הבריאות 57038017- מיום 06.06.17 "מתן טיפול איכותי יומיומי"](#).

6.1 אומדן

- 6.1.1 איתור וזיהוי יכולות המטופל בזמן הרחצה וההלבשה.
- 6.1.2 הכרת הרקע, הצרכים של המטופלים ויכולתם הפיזית לפני ביצוע הפעולות הטיפוליות הישירות.
- 6.1.3 בדיקת העדפות רחצה והלבשה של המטופל הקשיש ו/ או משפחתו: תדירות, עיתוי במהלך היום (בקר, ערב), ציפיות שאשה או גבר יסייעו לו, רגישות לחומרים, סוגי רחצה, זמן רחצה

6.2 תיכנון

הכנת כל הציוד האישי הדרוש לרחצה והלבשה מראש, כולל כוון המים לטמפרטורה מתאימה.

פרק: ניהול הטיפול הסיעודי	שם הנוהל: שמירה על היגיינה אישית של המטופל ולבוש
תאריך אישור 01/07/2007	מהדורה 2
עודכן בתאריך: 01/11/2019	מס' נוהל: 2.3.10

בכל מקום בו נכתב המסמך בלשון זכר או נקבה, הכוונה היא גם למיגדר השני

6.3 התערבות

ביצוע פעולות היגיינה כגון רחצה, חפיפת ראש, סירוק, גילוח, טיפול בציפורניים, צחצוח שיניים.

6.3.1 ביצוע הרחצה יעשה על פי עקרונות הטיפול הסיעודי הכוללים שמירה על בטיחות ופרטיות המטופלים תוך קבלת הסכמה ושיתוף פעולה מצידם.

6.3.2 רחצת המטופלים במקלחת תתבצע בהתאם לרצון המטופל ובמידת האפשר פעם ביום ולא פחות מפעם ביומיים.

6.3.3 צחצוח שיניים בהתאם לרצון המטופל ובמידת האפשר פעמיים ביום בבקר ובערב

6.3.4 סירוק השיער בהתאם לרצון המטופל ובמידת האפשר בכל הורדה מהמיטה

6.3.5 גילוח בהתאם לרצון המטופל ובמידת האפשר ביצוע פעם ביום

6.4 בטיחות

מבצע ההתערבות הטיפולית יקפיד על עקרונות ה"בטיחות בטיפול" ובעיקר:

6.4.1 לא להשאיר את המטופל לבד.

6.4.2 להשתמש במים בטמפרטורה נכונה.

6.4.3 להשתמש באמצעים טכניים מתאימים להושבה בטיחותית.

6.5 הערכה

רישום ודיווח שיטתיים ומקצועיים של הפעולות שנעשו.